

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 22 Ιουνίου 2021
(OR. en)

10081/21

Διοργανικός φάκελος:
2021/0164 (NLE)

ECOFIN 626
CADREFIN 315
UEM 166
FIN 501

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	22 Ιουνίου 2021
Αποδέκτης:	κ. Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2021) 340 final
Θέμα:	Πρόταση ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ για την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της ΛΕΤΟΝΙΑΣ

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2021) 340 final.

σνημμ.: COM(2021) 340 final

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 22.6.2021
COM(2021) 340 final

2021/0164 (NLE)

Πρόταση

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

**για την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της
ΛΕΤΟΝΙΑΣ**

{SWD(2021) 162 final}

Πρόταση

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

**για την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της
ΛΕΤΟΝΙΑΣ**

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας¹, και ιδίως το άρθρο 20,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η έξαρση της νόσου COVID-19 είχε αρνητικό αντίκτυπο στην οικονομία της Λετονίας. Το 2019, το κατά κεφαλήν ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (κατά κεφαλήν ΑΕΠ) της Λετονίας αντιστοιχούσε στο 51,0 % του μέσου όρου της ΕΕ. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2021 της Επιτροπής, το πραγματικό ΑΕΠ της Λετονίας μειώθηκε κατά 3,6 % το 2020 και αναμένεται ότι θα μειωθεί κατά 0,3 % σωρευτικά το 2020 και το 2021. Στις πιο μακροχρόνιες πτυχές, με αντίκτυπο στις μεσοπρόθεσμες οικονομικές επιδόσεις, περιλαμβάνονται ιδίως η φορολογική συμμόρφωση, οι ελλείψεις δεξιοτήτων, τα ανεπαρκή αποτελέσματα στον τομέα της υγείας και οι χαμηλές επιδόσεις όσον αφορά την καινοτομία.
- (2) Στις 9 Ιουλίου 2019 και στις 20 Ιουλίου 2020, το Συμβούλιο απηύθυνε συστάσεις προς τη Λετονία στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Ειδικότερα, το Συμβούλιο συνέστησε στη χώρα να μειώσει τη φορολόγηση των χαμηλών εισοδημάτων μετατοπίζοντάς τη σε άλλες πηγές, ιδίως κεφάλαιο και ακίνητα, και βελτιώνοντας τη φορολογική συμμόρφωση, και να συνεχίσει την πρόοδο όσον αφορά το πλαίσιο για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Επίσης, της συνέστησε να ενισχύσει το κοινωνικό δίκτυ ασφαλείας και να αντιμετωπίσει τον κοινωνικό αποκλεισμό, ιδίως με τη βελτίωση της επάρκειας των παροχών ελάχιστου εισοδήματος, των κατώτατων συντάξεων γήρατος και της εισοδηματικής στήριξης για τα άτομα με αναπηρία, να βελτιώσει την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, ιδίως των εργαζομένων χαμηλής ειδίκευσης και των ατόμων που αναζητούν εργασία, για παράδειγμα ενισχύοντας τη συμμετοχή στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση και την εκπαίδευση ενηλίκων, και να ενισχύσει την ανθεκτικότητα, την προσβασιμότητα, την

¹ ΕΕ L 57 της 18.2.2021, σ. 17.

ποιότητα και την οικονομική αποδοτικότητα του συστήματος υγείας, μεταξύ άλλων, με την παροχή πρόσθετων ανθρώπινων και οικονομικών πόρων. Συνέστησε να δοθεί έμφαση στις επενδύσεις στην πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, ιδίως στην έρευνα και την καινοτομία, την καθαρή και αποδοτική παραγωγή και χρήση ενέργειας, τις βιώσιμες μεταφορές και τις ψηφιακές υποδομές. Όσον αφορά την αντιμετώπιση του αντικτύπου της κρίσης, συνέστησε να παρασχεθεί επαρκής εισοδηματική στήριξη στις ομάδες που επλήγησαν περισσότερο από την κρίση και να μετριαστεί ο αντίκτυπος της κρίσης στην απασχόληση, για παράδειγμα, μέσω ρυθμίσεων ευέλικτης εργασίας, ενεργητικών μέτρων για την αγορά εργασίας και δεξιοτήτων. Τέλος, συνέστησε να ενισχυθεί η λογοδοσία και η αποδοτικότητα του δημόσιου τομέα, πιο συγκεκριμένα όσον αφορά τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης και τις κρατικές επιχειρήσεις και τις επιχειρήσεις τοπικής αυτοδιοίκησης, και να βελτιωθεί το καθεστώς σύγκρουσης συμφερόντων. Αφού αξιολόγησε την πρόοδο ως προς την εφαρμογή των εν λόγω ειδικών ανά χώρα συστάσεων κατά τον χρόνο υποβολής του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος όσον αφορά τις συστάσεις για τη δημοσιονομική πολιτική, την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, την εισοδηματική στήριξη και τη στήριξη της ρευστότητας με σκοπό την αντιμετώπιση του αντικτύπου της κρίσης.

- (3) [Στη σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ², το Συμβούλιο συνέστησε στα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ να αναλάβουν δράση, εκτός των άλλων μέσω των οικείων σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, προκειμένου, μεταξύ άλλων, να διασφαλίσουν προσανατολισμό πολιτικής που στηρίζει την ανάκαμψη και να βελτιώσουν περαιτέρω τη σύγκλιση, την ανθεκτικότητα και τη βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη. Το Συμβούλιο συνέστησε επίσης να ενισχυθούν τα εθνικά θεσμικά πλαίσια, να διασφαλιστεί η μακροοικονομική σταθερότητα, να ολοκληρωθεί η ONE και να ενισχυθεί ο διεθνής ρόλος του ευρώ.] [Εάν η σύσταση του Συμβουλίου δεν εγκριθεί έως την έκδοση της εκτελεστικής απόφασης του Συμβουλίου, να αφαιρεθεί η αιτιολογική σκέψη.]
- (4) Στις 30 Απριλίου 2021, η Λετονία υπέβαλε στην Επιτροπή το οικείο εθνικό σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241. Η εθνική οικειοποίηση των σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας στηρίζει την επιτυχή εφαρμογή τους και τον διαρκή τους αντίκτυπο σε εθνικό επίπεδο και την αξιοπιστία τους σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Δυνάμει του άρθρου 19 του εν λόγω κανονισμού, η Επιτροπή αξιολόγησε τη συνάφεια, την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα και τη συνοχή του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές αξιολόγησης του παραρτήματος V του εν λόγω κανονισμού.
- (5) Τα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας θα πρέπει να επιδιώκουν τους γενικούς στόχους του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/241 και του Μέσου Ανάκαμψης της Ευρωπαϊκής Ένωσης που

² Εκκρεμεί η τελική έγκριση από το Συμβούλιο, μετά την έγκριση από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Το κείμενο που συμφωνήθηκε από την Ευρωομάδα στις 16 Δεκεμβρίου 2020 είναι διαθέσιμο στη διεύθυνση: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14356-2020-INIT/el/pdf>

θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2020/2094³ του Συμβουλίου για τη στήριξη της ανάκαμψης μετά την κρίση της νόσου COVID-19. Θα πρέπει να προωθούν την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή της Ένωσης, συμβάλλοντας στους έξι πυλώνες που αναφέρονται στο άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241.

- (6) Η εφαρμογή των σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας των κρατών μελών θα αποτελέσει συντονισμένη προσπάθεια επενδύσεων και μεταρρυθμίσεων σε ολόκληρη την Ένωση. Μέσω της συντονισμένης και ταυτόχρονης εφαρμογής των εν λόγω μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων και της υλοποίησης διασυνοριακών έργων, οι εν λόγω μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις θα αλληλοενισχύονται και θα παράγουν θετικές δευτερογενείς επιπτώσεις σε ολόκληρη την Ένωση. Ως εκ τούτου, περίπου το ένα τρίτο του αντικτύπου του μηχανισμού στην ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων εργασίας στα κράτη μέλη θα προέλθει από δευτερογενείς επιπτώσεις από άλλα κράτη μέλη.

Ισορροπημένη απάντηση που συμβάλλει στους έξι πυλώνες

- (7) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο α) και το τμήμα 2.1 του παραρτήματος V του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας αντιπροσωπεύει, σε μεγάλο βαθμό (βαθμολόγηση Α), μια ολοκληρωμένη και επαρκώς ισορροπημένη απάντηση στην οικονομική και κοινωνική κατάσταση και συμβάλλει έτσι κατάλληλα και στους έξι πυλώνες που αναφέρονται στο άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, λαμβανομένων υπόψη των ιδιαίτερων προκλήσεων και της χρηματοδοτικής κατανομής για το οικείο κράτος μέλος.
- (8) Το σχέδιο περιλαμβάνει ένα ισορροπημένο σύνολο μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων για την αντιμετώπιση των βασικών προκλήσεων της χώρας, την τόνωση της ανάκαμψης από την κρίση Covid-19 και τη διαμόρφωση των θεμελίων για την μακροπρόθεσμη ανάπτυξή της. Το σχέδιο περιλαμβάνει 85 μέτρα που αφορούν τις κύριες προκλήσεις και τους τομείς πολιτικής ευρωπαϊκής σημασίας της Λετονίας και, ως εκ τούτου, καλύπτει εξίσου και τους έξι πυλώνες. Το σχέδιο περιλαμβάνει έξι συνιστώσες: πράσινη μετάβαση, ψηφιακή μετάβαση, μείωση των ανισοτήτων, υγεία, παραγωγικότητα και κράτος δικαίου. Οι στόχοι των συνιστωσών είναι συμπληρωματικοί και οι μεταρρυθμίσεις μοχλεύουν τον αντίκτυπο των σχετικών επενδύσεων, ιδίως εισάγοντας διαρθρωτικές αλλαγές και αυξάνοντας τη συμμετοχή και τη χρηματοδότηση από τον ιδιωτικό τομέα.
- (9) Το σχέδιο εστιάζεται στις κύριες προκλήσεις της Λετονίας, δηλαδή στην πράσινη και ψηφιακή μετάβαση, τον κοινωνικό αποκλεισμό, την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, τις περιφερειακές ανισότητες, τις ψηφιακές δεξιότητες και την εκπαίδευση ενηλίκων, και την τριτοβάθμια εκπαίδευση, τη σύγκλιση και την αύξηση της παραγωγικότητας, συμπεριλαμβανομένης της έρευνας και καινοτομίας και της στήριξης των επιχειρηματικών επενδύσεων, καθώς και τη διοικητική ικανότητα, όπως η φορολογική διοίκηση, οι δημόσιες συμβάσεις και το δικαστικό σύστημα.

Αντιμετώπιση του συνόλου ή σημαντικού υποσυνόλου των προκλήσεων που εντοπίζονται στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις

³ Κανονισμός (ΕΕ) 2020/2094 του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2020, σχετικά με τη θέσπιση Μέσου Ανάκαμψης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη στήριξη της ανάκαμψης μετά την κρίση της νόσου COVID-19 (ΕΕ L 433I της 22.12.2020, σ. 23).

- (10) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο β) και το τμήμα 2.2 του παραρτήματος V του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας αναμένεται να συμβάλει στην αποτελεσματική αντιμετώπιση του συνόλου ή σημαντικού υποσυνόλου των προκλήσεων (βαθμολόγηση Α) που εντοπίζονται στις σχετικές ειδικές ανά χώρα συστάσεις, συμπεριλαμβανομένων των δημοσιονομικών πτυχών τους, προς το οικείο κράτος μέλος ή των προκλήσεων που εντοπίζονται σε άλλα σχετικά έγγραφα που έχουν εγκριθεί επίσημα από την Επιτροπή στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.
- (11) Οι συστάσεις σχετικά με την άμεση απόκριση στην πανδημία σε επίπεδο δημοσιονομικής πολιτικής μπορεί να θεωρηθεί ότι δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Λετονίας, παρά το γεγονός ότι η Λετονία έχει γενικά ανταποκριθεί κατάλληλα και επαρκώς στην άμεση ανάγκη στήριξης της οικονομίας με δημοσιονομικά μέσα το 2020 και το 2021, σύμφωνα με τις διατάξεις της γενικής ρήτρας διαφυγής. Επιπλέον, η σύσταση για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου το 2020 δεν είναι πλέον επίκαιρη, λόγω τόσο της λήξης της αντίστοιχης δημοσιονομικής περιόδου όσο και της ενεργοποίησης, τον Μάρτιο του 2020, της γενικής ρήτρας διαφυγής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης στο πλαίσιο της πανδημίας.
- (12) Το σχέδιο περιλαμβάνει εκτεταμένη δέσμη αλληλοενισχυόμενων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, οι οποίες συμβάλλουν στην αποτελεσματική αντιμετώπιση του συνόλου ή σημαντικού υποσυνόλου των οικονομικών και κοινωνικών προκλήσεων που περιγράφονται στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις που απηύθυνε το Συμβούλιο στη Λετονία στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου το 2019 και το 2020, ήτοι στους τομείς της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, όπως η ανθεκτικότητα, η προσβασιμότητα, η ποιότητα και η οικονομική αποδοτικότητα του τομέα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης· της εκπαίδευσης και των δεξιοτήτων, όπως η ποιότητα και η αποτελεσματικότητα του εκπαιδευτικού συστήματος και οι ψηφιακές δεξιότητες· της κοινωνικής ένταξης, όπως οι παροχές ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος· της έρευνας και καινοτομίας· των επενδύσεων, όπως η πράσινη και η ψηφιακή μετάβαση, οι οικονομικά προσιτές κατοικίες· της δημόσιας διοίκησης και του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.
- (13) Η βασική πρόκληση για τη Λετονία παραμένει η συνεχιζόμενη σύγκλιση, από την άποψη της βελτίωσης των όρων διαβίωσης του πληθυσμού της. Οι μεταρρυθμίσεις και οι επενδύσεις στις δεξιότητες, την εκπαίδευση και την κατάρτιση, την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και την κοινωνική ένταξη αναμένεται να συμβάλουν στη βελτίωση της παραγωγικότητας και της μακροπρόθεσμης χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης της Λετονίας. Προβλέπονται σημαντικές επενδύσεις για μέτρα αναβάθμισης των δεξιοτήτων και επανειδίκευσης, με στόχο να εφοδιαστεί το εργατικό δυναμικό με τις απαιτούμενες δεξιότητες, και νέες οικονομικά προσιτές κατοικίες με σκοπό τη βελτίωση της περιφερειακής κινητικότητας του εργατικού δυναμικού. Στο σχέδιο περιλαμβάνονται μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας και της προσβασιμότητας του συστήματος υγείας, τη στήριξη της παροχής ολοκληρωμένων υπηρεσιών φροντίδας και την ενίσχυση της ικανότητας των ιδρυμάτων ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης να προσαρμόζονται σε καταστάσεις κρίσης. Το σχέδιο συμβάλλει στην αντιμετώπιση των κοινωνικών προκλήσεων με την περαιτέρω βελτίωση του συστήματος στήριξης του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος, μέσω ενός μηχανισμού ετήσιας τιμαριθμικής αναπροσαρμογής συνδεδεμένου με την εξέλιξη του διάμεσου εισοδήματος. Άλλες επενδύσεις στις

υποδομές προσβασιμότητας και αποκατάστασης για άτομα με μειωμένη κινητικότητα και αναπηρία, καθώς και οι επενδύσεις στη μακροχρόνια περίθαλψη ηλικιωμένων αναμένεται να συμβάλουν επίσης στην επίτευξη προόδου όσον αφορά την αντιμετώπιση των υφιστάμενων προκλήσεων.

- (14) Το σχέδιο ενισχύει σημαντικά τις επενδύσεις στην έρευνα και την καινοτομία και στηρίζει διάφορες μεταρρυθμίσεις της δημόσιας διοίκησης. Επίσης, περιορίζει το κοινωνικοοικονομικό κόστος της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τις περιφερειακές ανισότητες. Το σχέδιο αποσκοπεί να μεταβάλει σε σημαντικό βαθμό την κατακερματισμένη διακυβέρνηση του συστήματος καινοτομίας και να δημιουργήσει βιώσιμα οικοσυστήματα καινοτομίας, ενισχύοντας, κατ' αυτόν τον τρόπο, τις συνολικές επενδύσεις. Σημαντικές επενδύσεις προβλέπονται στην πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην ενεργειακή απόδοση, στον εκσυγχρονισμό του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας, στα συστήματα ΤΠ του δημόσιου τομέα, στις βασικές και προηγμένες ψηφιακές δεξιότητες, τόσο στον δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα. Τα μέτρα για τη βελτίωση των διατροφικών υποδομών μεταφορών στη Ρίγα και στα περίχωρά της αποσκοπούν στο να διευκολύνουν την κινητικότητα του εργατικού δυναμικού και να συμβάλουν στον περιορισμό της αυξανόμενης κατανάλωσης ενέργειας και των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από τα επιβατικά αυτοκίνητα. Για την αντιμετώπιση των περιφερειακών ανισοτήτων, το σχέδιο βασίζεται στη διοικητική εδαφική μεταρρύθμιση και περιλαμβάνει σημαντικές επενδύσεις σε βιομηχανικά πάρκα, στις δημοτικές μεταφορές, στην οδική ανάπλαση, σε σχολεία και σε οικονομικά προσιτές κατοικίες. Η λογοδοσία και η αποτελεσματικότητα της δημόσιας διοίκησης αναμένεται να ενισχυθούν μέσω μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων για την καταπολέμηση της παραοικονομίας και του οικονομικού εγκλήματος καθώς και μέσω της βελτίωσης του συστήματος δημόσιων συμβάσεων και της καινοτομίας στον δημόσιο τομέα. Το σχέδιο αναμένεται να συνεχίσει τις εργασίες για την εφαρμογή της στρατηγικής για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες με τη μεταρρύθμιση των συστημάτων συνεργασίας, ανταλλαγής πληροφοριών και κατάρτισης μεταξύ των υπηρεσιών επιβολής του νόμου που εμπλέκονται στον εντοπισμό, τη διερεύνηση και τη δίκη οικονομικών εγκλημάτων, ενισχύοντας παράλληλα τις τεχνικές ικανότητές τους.

Συμβολή στο αναπτυξιακό δυναμικό, στη δημιουργία θέσεων εργασίας και στην οικονομική, κοινωνική και θεσμική ανθεκτικότητα

- (15) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο γ) και το τμήμα 2.3 του παραρτήματος V του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας αναμένεται να έχει σημαντικό αντίκτυπο (βαθμολόγηση Α) στην ενίσχυση του αναπτυξιακού δυναμικού, στη δημιουργία θέσεων εργασίας και στην οικονομική, κοινωνική και θεσμική ανθεκτικότητα του κράτους μέλους, συμβάλλοντας στην υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, μεταξύ άλλων μέσω της προώθησης πολιτικών για τα παιδιά και τους νέους, και στον μετριασμό του οικονομικού και κοινωνικού αντικτύπου της κρίσης λόγω COVID-19, ενισχύοντας έτσι την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή και τη σύγκλιση εντός της Ένωσης.

- (16) Σύμφωνα με προσομοιώσεις της Επιτροπής, το σχέδιο έχει τη δυνατότητα να αυξήσει το ΑΕΠ της Λετονίας κατά 2 % έως το έτος 2026⁴. Το πρόγραμμα σταθερότητας 2021 της Λετονίας καταδεικνύει τη σαφή προσθετικότητα του σχεδίου, καθώς το επίπεδο δημόσιων επενδύσεων αναμένεται να είναι σημαντικά υψηλότερο του προ της πανδημίας επιπέδου, δηλαδή κατά μέσο όρο 5,9 % του ΑΕΠ την περίοδο 2021 έως 2024 σε σύγκριση με 5,1 % του ΑΕΠ κατά μέσο όρο την περίοδο 2017-2019.
- (17) Οι επενδύσεις και οι μεταρρυθμίσεις στην πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, την περιφερειακή ανάπτυξη, την έρευνα και καινοτομία, καθώς και τα εκτεταμένα καθεστώτα στήριξης για τις επιχειρηματικές επενδύσεις θα ενισχύσουν μεσομακροπρόθεσμα το αναπτυξιακό δυναμικό της Λετονίας. Οι επενδύσεις και οι σχετικές μεταρρυθμίσεις του συστήματος μεταφορών της Ρίγας θα ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητα και την ικανότητα της πόλης να προσελκύει επενδύσεις και ταλέντο. Τα μέτρα για την προώθηση των ιδιωτικών επενδύσεων στην αιολική ενέργεια θα συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων σχετικά με την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές και στο να καταστεί μια ανταγωνιστική οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα. Τα καθεστώτα στήριξης των επιχειρηματικών επενδύσεων θα επιταχύνουν την επίτευξη του στόχου της Λετονίας για αύξηση της εξαγωγικής ικανότητας και της παραγωγικότητας, με βάση τα θεμελιώδη στοιχεία της βιομηχανίας, ήτοι καινοτομία, ανταγωνισμός και ισχυρή και εύρυθμα λειτουργούσα ενιαία αγορά. Το σχέδιο της Λετονίας προβλέπει επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις που αποσκοπούν στην ενίσχυση των δεξιοτήτων του πληθυσμού. Οι επενδύσεις στις κατοικίες και τις υποδομές για τις απομακρυσμένες περιφέρειες θα ενισχύσουν τις ευκαιρίες ανάπτυξης για τις υστερούσες περιφέρειες της Λετονίας. Συνολικά, τα εν λόγω μέτρα αντιμετωπίζουν μακροχρόνιες προκλήσεις της οικονομίας της Λετονίας, δηλαδή τις χαμηλές δαπάνες για την καινοτομία, τη χαμηλή αφομοίωση των σύγχρονων τεχνολογιών, καθώς και τις σημαντικές περιφερειακές ανισότητες.
- (18) Οι επενδύσεις και οι μεταρρυθμίσεις για τη βελτίωση της κοινωνικής ένταξης και της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης αναμένεται να ενισχύσουν την κοινωνική συνοχή και την κοινωνική προστασία. Η θέσπιση συστήματος τιμαριθμικής αναπροσαρμογής των παροχών ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος αναμένεται να διασφαλίσει την ετήσια προσαρμογή τους στην αύξηση των μισθών, συμβάλλοντας στην επάρκειά τους. Τα εν λόγω μέτρα, σε συνδυασμό με την αύξηση του ορίου του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος ώστε να αντιστοιχεί τουλάχιστον στο 20 % του διάμεσου εισοδήματος, αναμένεται να μειώσουν τις εισοδηματικές ανισότητες και να βελτιώσουν την αποτελεσματικότητα των κοινωνικών μεταβιβάσεων, οι οποίες συγκαταλέγονται μεταξύ των σημαντικότερων κοινωνικών προκλήσεων που αντιμετωπίζει η Λετονία. Επιπλέον, οι επενδύσεις στις υποδομές υγείας σε συνδυασμό με μεταρρύθμιση που αποσκοπεί στην προσέλκυση πρόσθετων ανθρώπινων πόρων στον τομέα της υγείας αναμένεται να βελτιώσουν την προσβασιμότητα στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, η έλλειψη της οποίας έχει επιπτώσεις κατά κύριο λόγο στα χαμηλά εισοδήματα και στα άτομα που ζουν σε απομακρυσμένες περιοχές.

Μη πρόκληση σημαντικής βλάβης

⁴ Οι εν λόγω προσομοιώσεις αποτυπώνουν τον συνολικό αντίκτυπο του μέσου NextGenerationEU, το οποίο περιλαμβάνει επίσης χρηματοδότηση για το ReactEU και αυξημένη χρηματοδότηση για τα «Ορίζων», InvestEU, Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης, Αγροτική Ανάπτυξη και RescEU. Οι προσομοιώσεις δεν συμπεριλαμβάνουν τον πιθανό θετικό αντίκτυπο των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, ο οποίος μπορεί να είναι σημαντικός.

- (19) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο δ) και το τμήμα 2.4 του παραρτήματος V του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας αναμένεται να διασφαλίσει ότι κανένα μέτρο (βαθμολόγηση Α) για την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδυτικών έργων που περιλαμβάνονται στο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας δεν βλάπτει σημαντικά τους περιβαλλοντικούς στόχους κατά την έννοια του άρθρου 17 του κανονισμού (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁵ (αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης»).
- (20) Η αξιολόγηση της συμμόρφωσης με την αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» που παρείχε η Λετονία στο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας διενεργήθηκε σύμφωνα με την τεχνική καθοδήγηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» (2021/C 58/01). Καλύπτει τους έξι περιβαλλοντικούς στόχους κατά την έννοια του άρθρου 17 του κανονισμού (ΕΕ) 2020/852, και συγκεκριμένα τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, τη βιώσιμη χρήση και προστασία των υδάτινων και των θαλάσσιων πόρων, την κυκλική οικονομία, την πρόληψη και τον έλεγχο της ρύπανσης και την προστασία και την αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων. Οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις αξιολογούνται στο επίπεδο του μέτρου, δηλαδή μία μεμονωμένη αξιολόγηση ανά μεταρρύθμιση ή επένδυση. Η Λετονία πρότεινε, όπου απαιτείται, την εφαρμογή μέτρων μετριασμού για την αποφυγή της πρόκλησης σημαντικής βλάβης. Αυτό ισχύει ιδίως στην περίπτωση των μέτρων προστασίας από τις πλημμύρες, στην οποία η συμμόρφωση με την αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» διασφαλίζεται μέσω της συμπερίληψης συγκεκριμένων οροσήμων. Αντίστοιχα, στο πλαίσιο των επενδύσεων στην προστασία από τις πλημμύρες πρέπει να διασφαλίζεται η αυστηρή συμμόρφωση με την ενωσιακή περιβαλλοντική νομοθεσία, καθώς και η αποφυγή πρόκλησης βλάβης στην κατάσταση των υδατικών συστημάτων. Η οδική ανάπλαση συνοδεύεται από επένδυση στις απαλλαγμένες από τις ανθρακούχες εκπομπές μεταφορές με σκοπό την αποφυγή της πρόκλησης βλάβης στον στόχο του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής.

Συμβολή στην πράσινη μετάβαση, συμπεριλαμβανομένης της βιοποικιλότητας

- (21) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο ε) και το τμήμα 2.5 του παραρτήματος V του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας περιλαμβάνει μέτρα που συμβάλλουν σε μεγάλο βαθμό (βαθμολόγηση Α) στην πράσινη μετάβαση, συμπεριλαμβανομένης της βιοποικιλότητας, ή στην αντιμετώπιση των προκλήσεων που απορρέουν από αυτήν. Τα μέτρα για τη στήριξη των κλιματικών στόχων αντιπροσωπεύουν ποσό που αναλογεί στο 37,6 % των συνολικών πιστώσεων του σχεδίου, όπως υπολογίζεται σύμφωνα με τη μεθοδολογία του παραρτήματος VI του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241. Σύμφωνα με το άρθρο 17 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας συνάδει με τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο εθνικό σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα 2021-2030.

⁵ Κανονισμός (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Ιουνίου 2020, σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για τη διευκόλυνση των βιώσιμων επενδύσεων και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2019/2088 (ΕΕ L 198 της 22.6.2020, σ. 13).

- (22) Το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Λετονίας εστιάζεται ιδιαίτερα στη βιώσιμη κινητικότητα. Η αναμόρφωση της μητροπολιτικής περιοχής της Ρίγας και το σχετικό επενδυτικό πρόγραμμα για οικολογικές αστικές δημόσιες μεταφορές και υποδομές αναμένεται να συμβάλουν σημαντικά στην απανθρακοποίηση του κλάδου μεταφορών της Λετονίας. Το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας περιλαμβάνει επίσης μέτρα που εστιάζονται στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των πολυκατοικιών και των δημόσιων κτιρίων και των επιχειρήσεων και στην αναβάθμιση του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας. Έτσι αναμένεται να συμβάλει στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στον οικοδομικό τομέα. Το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας εστιάζεται επίσης στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή χάρη στις επενδύσεις σε μέτρα αποτροπής των πλημμυρών και στην πυροπροστασία, τα οποία αναμένεται να συμβάλουν άμεσα στον στόχο της προσαρμογής στις συνέπειες της κλιματικής αλλαγής. Το σχέδιο δεν περιλαμβάνει μέτρα που έχουν ως στόχο τη βιοποικιλότητα. Ωστόσο, ορισμένα από τα μέτρα για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής μπορεί να είναι επίσης επωφελή για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας, δεδομένου ότι η κλιματική αλλαγή αποτελεί μία από τις κύριες απειλές για τη βιοποικιλότητα.

Συμβολή στην ψηφιακή μετάβαση

- (23) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο στ) και το τμήμα 2.6 του παραρτήματος V του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας περιλαμβάνει μέτρα που συμβάλλουν σε μεγάλο βαθμό (βαθμολόγηση Α) στην ψηφιακή μετάβαση ή στην αντιμετώπιση των προκλήσεων που απορρέουν από αυτήν. Τα μέτρα για τη στήριξη των ψηφιακών στόχων αντιπροσωπεύουν ποσό που αναλογεί στο 21 % των συνολικών πιστώσεων του σχεδίου, όπως υπολογίζεται σύμφωνα με τη μεθοδολογία του παραρτήματος VI του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241.
- (24) Τα ψηφιακά μέτρα που περιλαμβάνονται στο σχέδιο καλύπτουν διάφορες πτυχές του ψηφιακού μετασχηματισμού, όπως τον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα, τις δεξιότητες και τη συνδεσιμότητα, με έμφαση στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της λετονικής οικονομίας μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα. Οι ανεπαρκείς βασικές ψηφιακές δεξιότητες, η χαμηλή αφομοίωση των ψηφιακών λύσεων από τις επιχειρήσεις, καθώς και η έλλειψη ειδικών ΤΠΕ, είναι οι κύριες ψηφιακές προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Λετονία, με επιπτώσεις στη διαθεσιμότητα εργατικού δυναμικού, την ανταγωνιστικότητα, την ανθεκτικότητα, τη χρήση κρατικών ηλεκτρονικών υπηρεσιών και την ψηφιακή καινοτομία εξίσου. Σε απάντηση στις εν λόγω προκλήσεις, το σχέδιο της Λετονίας περιλαμβάνει σημαντικές επενδύσεις στις βασικές και προηγμένες ψηφιακές δεξιότητες. Το σχέδιο της Λετονίας περιλαμβάνει επίσης μέτρα για τον ψηφιακό εκσυγχρονισμό της δημόσιας διοίκησης και τον ψηφιακό μετασχηματισμό των δημόσιων υπηρεσιών, περιλαμβανομένων των κεντρικών δημόσιων λύσεων. Το σχέδιο αντιμετωπίζει τις προκλήσεις που σχετίζονται με την ψηφιακή μετάβαση στηρίζοντας τον ψηφιακό μετασχηματισμό των επιχειρήσεων και τη δημιουργία καλύτερου περιβάλλοντος έρευνας και καινοτομίας, με μέτρα για τη βελτίωση της ψηφιοποίησης των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, καθώς και με τη δημιουργία του απαραίτητου πλαισίου για τη συμμετοχή της Λετονίας στο δίκτυο των Ευρωπαϊκών Κόμβων Ψηφιακής Καινοτομίας. Το σχέδιο περιλαμβάνει μέτρα για την ανάπτυξη ευρυζωνικού δικτύου πολύ υψηλής ταχύτητας, το οποίο αναμένεται να συμβάλει περαιτέρω στη βελτίωση των ψηφιακών υποδομών.

Διαρκής αντίκτυπος

- (25) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο ζ) και το τμήμα 2.7 του παραρτήματος V του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας αναμένεται να έχει, σε μεγάλο βαθμό (βαθμολόγηση Α), διαρκή αντίκτυπο στη Λετονία.
- (26) Η υλοποίηση των προβλεπόμενων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων αναμένεται να επιφέρει διαρθρωτικές βελτιώσεις στην οικονομία. Πιο συγκεκριμένα, η μεταρρύθμιση της διακυβέρνησης των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αναμένεται να έχει διαρκή αντίκτυπο στην ποιότητα της εκπαίδευσης και της έρευνας στη Λετονία. Άλλα μέτρα είναι οι μεταρρυθμίσεις για την προώθηση της ψηφιοποίησης και η στήριξη των ψηφιακών δεξιοτήτων, η αναδιοργάνωση των δήμων, η μεταρρύθμιση της φορολογικής διοίκησης με σκοπό τη μείωση της παραοικονομίας, και η στρατηγική δημιουργίας κεντρικού συστήματος και επαγγελματοποίησης των δημόσιων συμβάσεων. Μεταξύ άλλων, αναμένονται και διαρθρωτικές βελτιώσεις από την υλοποίηση επενδύσεων που αποσκοπούν στη διασφάλιση υψηλότερης ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων μέσω ανακαινίσεων, επενδύσεων στην ψηφιοποίηση, στη στήριξη της διοικητικής εδαφικής μεταρρύθμισης, στις υποδομές υγείας των πανεπιστημιακών και περιφερειακών νοσοκομείων, στις υποδομές για τους παρόχους δευτεροβάθμιων εξωνοσοκομειακών υπηρεσιών και στις υποδομές για βιομηχανικά πάρκα. Ο διαρκής αντίκτυπος του σχεδίου μπορεί επίσης να ενισχυθεί μέσω συνεργειών μεταξύ του σχεδίου και άλλων προγραμμάτων, συμπεριλαμβανομένων αυτών που χρηματοδοτούνται από τα ταμεία της πολιτικής συνοχής, ιδίως με την ουσιαστική αντιμετώπιση των βαθιά ριζωμένων εδαφικών προκλήσεων και την προώθηση ισορροπημένης ανάπτυξης.

Παρακολούθηση και υλοποίηση

- (27) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο η) και το τμήμα 2.8 του παραρτήματος V του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, οι ρυθμίσεις που προτείνονται στο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας είναι επαρκείς (βαθμολόγηση Α) για να διασφαλίσουν την αποτελεσματική παρακολούθηση και υλοποίηση του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, συμπεριλαμβανομένων του προβλεπόμενου χρονοδιαγράμματος, των οροσήμων και των στόχων, καθώς και των σχετικών δεικτών.
- (28) Στο λετονικό σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας παρουσιάζεται μια διοικητική οργάνωση για τη διαδικασία υλοποίησής του στη Λετονία, η οποία αναμένεται ότι θα διασφαλιστεί στο πλαίσιο του υφιστάμενου εθνικού πλαισίου εκτέλεσης των πόρων επιμερισμένης διαχείρισης. Στο σχέδιο προβλέπεται επισκόπηση των προβλεπόμενων διαδικασιών παρακολούθησης και υποβολής στοιχείων και προσδιορίζονται σαφώς οι παράγοντες, καθώς και οι ρόλοι και οι αρμοδιότητές τους όσον αφορά την εκτέλεση των καθηκόντων εσωτερικού ελέγχου. Ο συντονισμός της υλοποίησης του σχεδίου θα ανατεθεί στο Υπουργείο Οικονομικών, ενώ η διασφάλιση και η παρακολούθηση της υλοποίησης θα πρέπει να ανατεθούν στο γραφείο του πρωθυπουργού, στα καθ' ύλην αρμόδια υπουργεία και στον κεντρικό οργανισμό χρηματοδότησης και ανάθεσης συμβάσεων. Τα ορόσημα και οι στόχοι είναι ρεαλιστικά και οι προτεινόμενοι δείκτες είναι συναφείς και άρτιοι. Τα μέτρα του σχεδίου είναι σε κάποιο βαθμό κατακερματισμένα, με αποτέλεσμα μεγάλο αριθμό οροσήμων και στόχων. Τείνουν να αναβάλλονται για το τέλος του σχεδίου, δηλ. προς το 2026, ιδίως στις περιπτώσεις επενδύσεων σε υποδομές και οριζόντιων καθεστώτων επιχειρηματικών επενδύσεων.

- (29) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίσουν ότι η χρηματοδοτική στήριξη στο πλαίσιο του μηχανισμού κοινοποιείται και αναγνωρίζεται σύμφωνα με το άρθρο 34 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241. Μπορεί να ζητηθεί τεχνική υποστήριξη στο πλαίσιο του μηχανισμού τεχνικής υποστήριξης για να βοηθηθούν τα κράτη μέλη στην εφαρμογή του σχεδίου τους.

Υπολογισμός του κόστους

- (30) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο θ) και το τμήμα 2.9 του παραρτήματος V του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, η αιτιολόγηση που παρέχεται στο σχέδιο σχετικά με το ύψος του εκτιμώμενου συνολικού κόστους του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας είναι, σε μέτριο βαθμό (βαθμολόγηση Β), εύλογη και βάσιμη, σύμφωνη με την αρχή της οικονομικής αποδοτικότητας και ανάλογη προς τον αναμενόμενο εθνικό οικονομικό και κοινωνικό αντίκτυπο.
- (31) Η Λετονία διαβίβασε επιμέρους εκτιμήσεις κόστους για όλες τις επενδύσεις που περιλαμβάνονται στο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. Η ανάλυση του κόστους είναι κατά κανόνα λεπτομερής και τεκμηριωμένη. Οι εκτιμήσεις βασίζονται σε συγκρίσεις με παρελθούσες επενδύσεις παρόμοιας φύσεως και στην ανάλυση της αγοράς και των τιμών. Από την αξιολόγηση των εκτιμήσεων του κόστους και των σχετικών δικαιολογητικών προκύπτει ότι το μεγαλύτερο μέρος του κόστους είναι ικανοποιητικά αιτιολογημένο και εύλογο. Τα προτεινόμενα ποσά για χρηματοδότηση κρίθηκαν κατάλληλα και θεωρήθηκε ότι αποδεικνύουν, σε μέτριο βαθμό, το βάσιμο των εκτιμήσεων κόστους. Παρότι το κόστος των περισσότερων μέτρων κρίνεται ιδιαίτερα βάσιμο (δηλαδή το εκτιμώμενο κόστος είναι μικρού έως μεσαίου ύψους σε σύγκριση με το κόστος παρόμοιων μεταρρυθμίσεων ή επενδύσεων), όσον αφορά περιορισμένο σύνολο μέτρων, ο υπολογισμός του κόστους κρίνεται εύλογος σε μικρό βαθμό. Τέλος, το ύψος του εκτιμώμενου συνολικού κόστους του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας συνάδει με την αρχή της οικονομικής αποδοτικότητας και είναι ανάλογο προς τον αναμενόμενο εθνικό οικονομικό και κοινωνικό αντίκτυπο.

Προστασία των οικονομικών συμφερόντων

- (32) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο ι) και το τμήμα 2.10 του παραρτήματος V του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, οι ρυθμίσεις που προτείνονται στο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας επαρκούν (βαθμολόγηση Α) για την πρόληψη, τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση της διαφθοράς, της απάτης και των συγκρούσεων συμφερόντων κατά τη χρήση των πόρων που παρέχονται στο πλαίσιο του εν λόγω κανονισμού, και αναμένεται να συμβάλουν αποτελεσματικά στην αποφυγή της διπλής χρηματοδότησης στο πλαίσιο του εν λόγω κανονισμού και άλλων προγραμμάτων της Ένωσης. Αυτό δεν θίγει την εφαρμογή άλλων μέσων και εργαλείων για την προώθηση και την επιβολή της συμμόρφωσης με το δίκαιο της ΕΕ, μεταξύ άλλων για την πρόληψη, τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση της διαφθοράς, της απάτης και των συγκρούσεων συμφερόντων, καθώς και για την προστασία των οικονομικών της Ένωσης σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2092 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.
- (33) Το σύστημα ελέγχου και οι ρυθμίσεις που προτείνονται στο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας βασίζονται σε αξιόπιστες διαδικασίες και δομές που χρησιμοποιούνται στο υφιστάμενο εθνικό πλαίσιο για την εκτέλεση των διαρθρωτικών πόρων. Στο σχέδιο προσδιορίζονται με σαφή τρόπο παράγοντες (φορείς/οντότητες) και οι ρόλοι και οι αρμοδιότητές τους για την εκτέλεση των καθηκόντων εσωτερικού ελέγχου. Οι σχετικές αρμοδιότητες διαχωρίζονται

καταλλήλως. Το σύστημα ελέγχου και άλλες σχετικές ρυθμίσεις, μεταξύ άλλων για τη συλλογή και τη διάθεση δεδομένων σχετικά με τους τελικούς αποδέκτες, είναι επαρκή.

- (34) Οι συνολικές ρυθμίσεις συμφωνήθηκαν από το υπουργικό συμβούλιο της Λετονίας στις 18 Αυγούστου 2020. Η έκδοση περαιτέρω εκτελεστικών πράξεων αναμένεται πριν από την έναρξη της υλοποίησης του σχεδίου. Αυτό δεν εμπόδισε την αξιολόγηση της διαδικασίας και των δομών που περιγράφηκαν. Οι λετονικές αρχές θα πρέπει να παρέχουν ενημέρωση σχετικά με την έκδοση των εν λόγω πράξεων και θα πρέπει να καθοριστούν οι σχετικές υποχρεώσεις στη συμφωνία χρηματοδότησης που θα συναφθεί σύμφωνα με το άρθρο 23 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241.
- (35) Η Λετονία ανέφερε ότι για τη συμμόρφωση με τις συγκεκριμένες απαιτήσεις διαχείρισης και υποβολής στοιχείων που περιγράφονται στο σχέδιο ενδέχεται να απαιτείται η τροποποίηση ή νέα ανάπτυξη εργαλείων ΤΠ, όπως η ενότητα «μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας» στο πληροφορικό σύστημα διαχείρισης πόρων της πολιτικής συνοχής (KPVIS), καθώς και η χρήση μεταβατικών εργαλείων ΤΠ. Σύμφωνα με το άρθρο 20 παράγραφος 5 στοιχείο ε) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, η Λετονία θα πρέπει να εφαρμόσει την εν λόγω τροποποίηση των υφιστάμενων εργαλείων ΤΠ προκειμένου να συμμορφωθεί με το άρθρο 22 του εν λόγω κανονισμού, επιβεβαιώνοντας την κατάσταση της εφαρμογής της με το πρώτο αίτημα πληρωμής. Αν το εν λόγω αίτημα πληρωμής δεν βασίζεται πλήρως στις λειτουργίες των τροποποιημένων εργαλείων ΤΠ που περιγράφονται στο σχέδιο, θα πρέπει να καταρτιστεί ειδική έκθεση λογιστικού ελέγχου σχετικά με το σύστημα. Στην έκθεση θα πρέπει να αναλύονται τυχόν σχετικές αδυναμίες που εντοπίστηκαν και διορθωτικά μέτρα που ελήφθησαν ή πρόκειται να ληφθούν.

Συνοχή του σχεδίου

- (36) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο ια) και το τμήμα 2.11 του παραρτήματος V του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, το σχέδιο περιλαμβάνει, σε μεγάλο βαθμό (βαθμολόγηση Α), μέτρα για την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και έργων δημόσιων επενδύσεων που αντιπροσωπεύουν συνεκτικές δράσεις.
- (37) Το λετονικό σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας είναι συνεκτικό, με συνεπείς και αλληλοενισχυόμενες μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις, και συνέργειες μεταξύ των διαφόρων συνιστωσών. Το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας περιλαμβάνει μέτρα για την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και έργων δημόσιων επενδύσεων που αντιπροσωπεύουν συνεκτικές δράσεις. Οι έξι συνιστώσες διαρθρώνουν τις επενδύσεις και τις μεταρρυθμίσεις και αναδεικνύουν ικανοποιητικά τη θεματική σχέση και τη διασύνδεσή τους. Διασφαλίζεται η συνοχή σε κάθε συνιστώσα, με τις επενδύσεις να συνοδεύουν τις σχετικές μεταρρυθμίσεις, καθώς και μεταξύ των διαφόρων συνιστωσών του σχεδίου. Οι συνιστώσες που περιλαμβάνονται στο σχέδιο διαμορφώνουν ενιαίο πλαίσιο μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, κύριος σκοπός του οποίου είναι να προωθήσει την παραγωγικότητα, να μειώσει τις ανισότητες και να προωθήσει την πράσινη μετάβαση και τον ψηφιακό μετασχηματισμό. Οι στόχοι των έξι συνιστωσών αλληλοενισχύονται και είναι συνεκτικοί μεταξύ τους.

Ισότητα

- (38) Όσον αφορά την ισότητα των φύλων και τις ίσες ευκαιρίες για όλους, στο σχέδιο περιγράφονται οι προκλήσεις σε ό,τι αφορά την ισότητα των φύλων και τις ανάγκες των ατόμων με αναπηρία. Στο σχέδιο προσδιορίζονται επίσης οι επενδύσεις που

αναμένεται να συμβάλουν στην υπέρβαση των προκλήσεων που εντοπίστηκαν. Το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Λετονίας προβλέπει την εφαρμογή διαφόρων μέτρων για την προώθηση της ισότητας των φύλων και των ίσων ευκαιριών. Για την αντιμετώπιση των ειδικών αναγκών των ατόμων με αναπηρία, στο σχέδιο περιλαμβάνεται ένα μέτρο για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας των δημόσιων και ιδιωτικών κτιρίων. Επιπλέον, όλα τα νέα οχήματα δημόσιων μεταφορών θα πρέπει να παρέχουν εύκολη πρόσβαση στα άτομα με μειωμένη κινητικότητα. Η κατάσταση των ευπαθών ομάδων αντιμετωπίζεται γενικά, ιδίως στον τομέα της υγείας. Το σχέδιο περιλαμβάνει επίσης μέτρα για τη βελτίωση των εκπαιδευτικών ευκαιριών για όλα τα παιδιά σχολικής ηλικίας. Όσον αφορά την ισότητα των φύλων, το σχέδιο περιλαμβάνει μέτρα που αποσκοπούν ειδικά στη συμμετοχή των γυναικών σε ευκαιρίες σταδιοδρομίας στον τομέα των ΤΠΕ, προκειμένου να βελτιωθεί η ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων μεταξύ των ειδικών ΤΠΕ. Η κατάσταση της αγοράς εργασίας για τις γυναίκες που αναζητούν εργασία αναμένεται να βελτιωθεί μέσω στοχευμένων μέτρων που αποσκοπούν στην προώθηση του συνδυασμού της επαγγελματικής και της οικογενειακής ζωής μέσω της δημιουργίας ευκαιριών εξ αποστάσεως εργασίας και μερικής απασχόλησης για τα νοικοκυριά με παιδιά. Στο πλαίσιο της διαχείρισης και υλοποίησης έργων θα πρέπει να διασφαλίζεται η ισότητα της αμοιβής για εργασία ίσης αξίας, καθώς και η πολυμορφία στη διοίκηση. Επιπλέον, η διαδικασία επιλογής των έργων θα πρέπει να υπόκειται στην αρχή του μη αποκλεισμού και στην υποχρέωση καταπολέμησης των διακρίσεων όχι μόνο με βάση το φύλο αλλά και λόγω φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας και γενετήσιου προσανατολισμού.

Αυτοαξιολόγηση ασφάλειας

- (39) Το σχέδιο περιλαμβάνει γενική αυτοαξιολόγηση της ασφάλειας για κάθε συνιστώσα και απαριθμεί τα μέτρα που διαθέτουν διάσταση ασφαλείας. Παρότι η λετονική αυτοαξιολόγηση της ασφάλειας είναι γενικού χαρακτήρα, στο σχέδιο αντιμετωπίζεται η κυβερνοασφάλεια και άλλες πτυχές ψηφιακής ασφάλειας. Η αυτοαξιολόγηση καταλήγει στο συμπέρασμα ότι με τις προβλεπόμενες επενδύσεις θα ενισχυθεί η ασφάλεια των οικείων μέτρων.

Διασυννοριακά και πολυκρατικά έργα

- (40) Το σχέδιο συμβάλλει σε διάφορα πολυκρατικά έργα και σε προβλεπόμενα σημαντικά έργα κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος (IPCEI): Διάδρομος Βαλτικής οδού 5G, ευρωπαϊκό δίκτυο κόμβων ψηφιακής καινοτομίας, ευρωπαϊκές κοινές υποδομές και υπηρεσίες δεδομένων (μέσω της δημιουργίας ενός πιθανού IPCEI στο υπολογιστικό νέφος επόμενης γενιάς), Connected Public Administration (διασυνδεδεμένη δημόσια διοίκηση), Genome Europe (γονιδίωμα Ευρώπη), Σύστημα ανταλλαγής ακτινογραφιών των Βαλτικών Κρατών (Baxe), και τεχνολογίες μικροεπεξεργαστών και ημιαγωγών. Τα εν λόγω έργα χρηματοδοτούνται και από άλλα προγράμματα, όπως το πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη» ή ο μηχανισμός «Συνδέοντας την Ευρώπη», καθώς και από τα διαρθρωτικά ταμεία.

Διαδικασία διαβούλευσης

- (41) Από τον Δεκέμβριο του 2020 μέχρι τον Μάρτιο του 2021 διοργανώθηκε σειρά θεματικών δημόσιων διαβουλεύσεων οι οποίες ήταν ανοικτές σε οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, στους κοινωνικούς εταίρους, στις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη. Στη συζήτηση σχετικά με το σχέδιο μεταξύ της Επιτροπής και των λετονικών αρχών συμμετείχαν εκπρόσωποι των

κοινωνικών εταίρων, επιχειρηματικών οργανώσεων, της τοπικής αυτοδιοίκησης και άλλων ενδιαφερόμενων μερών. Οι προτάσεις των εταίρων για το σχέδιο είναι δημόσια διαθέσιμες και έχουν δημοσιευτεί μαζί με το σχέδιο.

- (42) Η συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών στην υλοποίηση του σχεδίου προβλέπεται να διασφαλιστεί μέσω του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου που χρησιμοποιείται για την υλοποίηση της στήριξης στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής, όπου οι εκπρόσωποι των ενδιαφερόμενων μερών αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της επιτροπής παρακολούθησης των ενωσιακών κονδυλίων. Για να εξασφαλιστεί η οικειοποίηση από τους σχετικούς φορείς, είναι ζωτικής σημασίας να συμμετέχουν όλες οι τοπικές αρχές και τα ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών εταίρων, καθ' όλη τη διάρκεια της υλοποίησης των επενδύσεων και των μεταρρυθμίσεων που περιλαμβάνονται στο σχέδιο.

Θετική αξιολόγηση

- (43) Μετά τη θετική αξιολόγηση της Επιτροπής για το λετονικό σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και το πόρισμα ότι το σχέδιο συμμορφώνεται ικανοποιητικά με τα κριτήρια αξιολόγησης του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, σύμφωνα με το άρθρο 20 παράγραφος 2 και το παράρτημα V του εν λόγω κανονισμού, η παρούσα απόφαση θα πρέπει να καθορίζει τις μεταρρυθμίσεις και τα επενδυτικά έργα που απαιτούνται για την υλοποίηση του σχεδίου, τα σχετικά ορόσημα, τους στόχους και τους δείκτες, καθώς και το ποσό που καθίσταται διαθέσιμο από την Ένωση για την υλοποίηση του σχεδίου με τη μορφή μη επιστρεπτέας χρηματοδοτικής στήριξης.

Χρηματοδοτική συνεισφορά

- (44) Το εκτιμώμενο συνολικό κόστος του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Λετονίας ανέρχεται σε 1 826 000 000 EUR. Δεδομένου ότι το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας συμμορφώνεται ικανοποιητικά με τα κριτήρια αξιολόγησης που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/241 και, επιπλέον, το ποσό του εκτιμώμενου συνολικού κόστους του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας είναι χαμηλότερο από τη μέγιστη χρηματοδοτική συνεισφορά που διατίθεται για τη Λετονία, η χρηματοδοτική συνεισφορά που κατανέμεται στο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Λετονίας θα πρέπει να ισούται με το ποσό του εκτιμώμενου συνολικού κόστους του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας με την επιφύλαξη επικαιροποίησης του σχεδίου λαμβανομένης υπόψη της μέγιστης χρηματοδοτικής συνεισφοράς σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 2 του εν λόγω κανονισμού.
- (45) Σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, ο υπολογισμός της μέγιστης χρηματοδοτικής συνεισφοράς για τη Λετονία πρέπει να επικαιροποιηθεί έως τις 30 Ιουνίου 2022. Ως εκ τούτου, σύμφωνα με το άρθρο 23 παράγραφος 1 του εν λόγω κανονισμού, θα πρέπει να καταστεί τώρα διαθέσιμο ποσό για τη Λετονία για νομική δέσμευση έως τις 31 Δεκεμβρίου 2022. Εφόσον είναι αναγκαίο μετά την επικαιροποιημένη μέγιστη χρηματοδοτική συνεισφορά, το Συμβούλιο, μετά από πρόταση της Επιτροπής, θα πρέπει να τροποποιήσει την παρούσα απόφαση ώστε να συμπεριλάβει την επικαιροποιημένη μέγιστη χρηματοδοτική συνεισφορά χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση.
- (46) Η στήριξη που πρόκειται να παρασχεθεί θα χρηματοδοτηθεί από τη δανειοληψία στην οποία θα προβεί η Επιτροπή εξ ονόματος της Ένωσης με βάση το άρθρο 5 της

απόφασης (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2053 του Συμβουλίου⁶. Η στήριξη θα πρέπει να καταβληθεί σε δόσεις αφού η Λετονία εκπληρώσει ικανοποιητικά τα σχετικά ορόσημα και τους στόχους που έχουν προσδιοριστεί σε σχέση με την υλοποίηση του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.

- (47) Η Λετονία έχει ζητήσει προχρηματοδότηση που αναλογεί στο 13 % της χρηματοδοτικής συνεισφοράς. Το ποσό αυτό θα πρέπει να καταστεί διαθέσιμο στη Λετονία με την επιφύλαξη της έναρξης ισχύος της συμφωνίας χρηματοδότησης, και σύμφωνα με αυτήν, όπως προβλέπεται στο άρθρο 23 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241.
- (48) Η παρούσα απόφαση δεν προδικάζει την έκβαση διαδικασιών σχετικά με τη χορήγηση κονδυλίων της Ένωσης στο πλαίσιο άλλου ενωσιακού προγράμματος πλην του προγράμματος του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 ή διαδικασιών οι οποίες αφορούν στρεβλώσεις της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς και ενδέχεται να κινηθούν, ιδίως βάσει των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης. Δεν απαλλάσσει τα κράτη μέλη από την υποχρέωση να κοινοποιούν στην Επιτροπή, βάσει του άρθρου 108 της Συνθήκης, τις τυχόν χορηγούμενες κρατικές ενισχύσεις,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Εγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας

Εγκρίνεται η αξιολόγηση του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Λετονίας με βάση τα κριτήρια που προβλέπονται στο άρθρο 19 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241. Οι μεταρρυθμίσεις και τα επενδυτικά έργα στο πλαίσιο του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, οι ρυθμίσεις και το χρονοδιάγραμμα παρακολούθησης και υλοποίησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών οροσήμων και στόχων, οι σχετικοί δείκτες εκπλήρωσης των προβλεπόμενων οροσήμων και στόχων, καθώς και οι ρυθμίσεις για την παροχή πλήρους πρόσβασης της Επιτροπής στα σχετικά δεδομένα τεκμηρίωσης καθορίζονται στο παράρτημα της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 2

Χρηματοδοτική συνεισφορά

1. Η Ένωση καθιστά διαθέσιμη στη Λετονία χρηματοδοτική συνεισφορά με τη μορφή μη επιστρεπτέας στήριξης ύψους 1 826 000 000 EUR. Ποσό ύψους 1 640 779 642 EUR διατίθεται για νομική δέσμευση έως τις 31 Δεκεμβρίου 2022⁷. Με την επιφύλαξη ότι από την επικαιροποίηση που προβλέπεται στο άρθρο 11 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 προκύπτει ποσό για τη Λετονία ίσο ή μεγαλύτερο από το ποσό αυτό, διατίθεται επιπλέον ποσό ύψους 185 220 358 EUR για νομική δέσμευση από την 1η Ιανουαρίου 2023 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2023.
2. Η χρηματοδοτική συνεισφορά της Ένωσης διατίθεται από την Επιτροπή στη Λετονία σε δόσεις σύμφωνα με το παράρτημα. Ποσό ύψους 237 380 000 EUR διατίθεται ως

⁶ ΕΕ L 424 της 15.12.2020, σ. 1.

⁷ Το ποσό αυτό αντιστοιχεί στο ποσό που διατίθεται για νομική δέσμευση έως τις 31 Δεκεμβρίου 2022 μετά την αφαίρεση του αναλογικού μεριδίου της Λετονίας στις δαπάνες του άρθρου 6 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, που υπολογίζεται σύμφωνα με τη μεθοδολογία του άρθρου 11 του εν λόγω κανονισμού.

πληρωμή προχρηματοδότησης, που ισούται με το 13 % της χρηματοδοτικής συνεισφοράς. Η προχρηματοδότηση και οι δόσεις μπορούν να εκταμειευθούν από την Επιτροπή εφάπαξ ή σε περισσότερες τμηματικές καταβολές. Το ύψος των τμηματικών καταβολών εξαρτάται από τη διαθεσιμότητα χρηματοδότησης.

3. Η προχρηματοδότηση αποδεδεμεύεται με την επιφύλαξη της έναρξης ισχύος της συμφωνίας χρηματοδότησης, και σύμφωνα με αυτήν, όπως προβλέπεται στο άρθρο 23 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241. Η προχρηματοδότηση εκκαθαρίζεται με αναλογική αφαίρεση από την πληρωμή των δόσεων.
4. Η αποδέσμευση των δόσεων σύμφωνα με τη συμφωνία χρηματοδότησης εξαρτάται από τη διαθέσιμη χρηματοδότηση και από απόφαση της Επιτροπής, η οποία λαμβάνεται σύμφωνα με το άρθρο 24 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, ότι η Λετονία έχει εκπληρώσει ικανοποιητικά τα σχετικά ορόσημα και τους στόχους που έχουν προσδιοριστεί σε σχέση με την υλοποίηση του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. Με την επιφύλαξη της έναρξης ισχύος των νομικών δεσμεύσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1, για να είναι επιλέξιμα για πληρωμή, τα ορόσημα και οι στόχοι ολοκληρώνονται το αργότερο έως τις 31 Αυγούστου 2026.

Άρθρο 3
Αποδέκτης

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στη Δημοκρατία της Λετονίας.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος